

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Український державний морський технічний університет
імені адмірала Макарова

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

**для практичних занять з дисципліни
"Податковий облік"**

*Рекомендовано Методичною Радою УДМТУ
як методичні вказівки*

Миколаїв 2002

Пантелєєв В.Д. Методичні вказівки для практичних занять з дисципліни "Податковий облік": – Миколаїв: УДМТУ, 2002. – 73 с.

Кафедра "Облік і аудит"

Вказівки призначені для забезпечення навчального процесу студентів спеціальності "Облік і аудит" якісною практичною підготовкою в області обліку оподаткування. В них представлені численні практичні ситуації, які виникають у платників податків в сучасних умовах ринкових відносин, та пропонуються, побудовані на універсальному принципі з'єднання методології податкового і бухгалтерського обліку, раціональні шляхи розв'язання цих ситуацій.

Розраховані на студентів, аспірантів і викладачів економічних факультетів вищих навчальних закладів, які бажають отримати знання сучасної методології податкового обліку.

Рецензент канд. екон. наук, доц. Т.М.Крушинська

© Український державний
морський технічний
університет, 2002
© Видавництво УДМТУ,
2002

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Методичні вказівки для практичних занять розроблені відповідно до робочої навчальної програми з дисципліни "Податковий облік" для спеціальності 7.050106 "Облік і аудит", затвердженою деканом інженерно-економічного факультету " 29 " 09 2000 р.

Мета методичних вказівок – вивчення основ ведення податкового обліку із застосуванням принципу подвійного запису господарських операцій у бухгалтерських і податкових рахунках, формування у студентів практичних навичок у використанні методології і техніки податкового обліку на підприємствах різних форм власності у сучасних умовах ринкових відносин.

Методичні вказівки включають: загальні положення, чотири тематичні розділи, список навчально-методичних матеріалів.

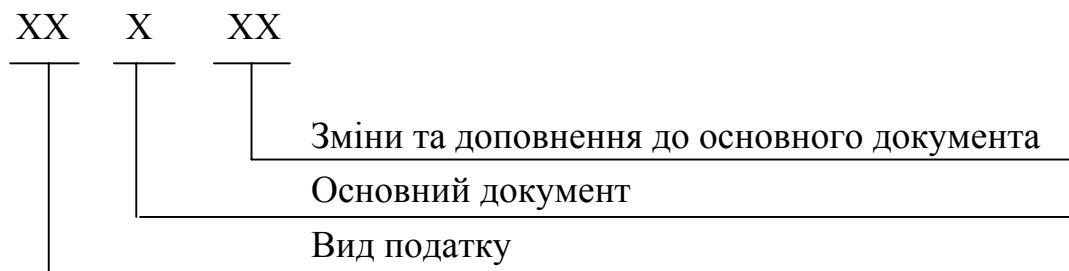
Практичні завдання, які входять до складу тематичних розділів, побудовані на універсальному принципі поєднання методології податкового та бухгалтерського обліку, базуються на теоретичних положеннях лекційного курсу, який читається студентам у 8-му семестрі, і положеннях, рекомендованих до вивчення законодавчо-нормативних документів.

В методичних цілях в завданнях першого та другого тематичних розділів передбачений роздільний, а в завданнях третього тематичного розділу сумісний порядок обліку оподаткування доданої вартості та прибутку підприємств із здійснюваних господарських операцій. У ряді випадків в завданнях наведено у скороченому вигляді перелік показників, які включаються у податкові реєстри і звітність, а також використано умовні позначення податку на додану вартість (ПДВ), валового доходу (ВД), валових витрат (ВВ).

Для виконання завдань методичних вказівок студент повинен створити довідково-інформаційний фонд законодавчо-нормативних документів за наступними податками:

податок на додану вартість;
податок на прибуток;
єдиний податок суб'єкта малого підприємництва – юридичної особи,
яка застосовує спрощену систему оподаткування.

Систематизація конкретних документів у довідково-інформаційному фонді повинна забезпечуватися шляхом їх кодування. З цією метою застосовується п'ятизначний числовий код наступної структури:

Згідно з даною системою кодування основні документи довідково-інформаційного фонду будуть мати наступні числові значення:

Закон України "Про податок на додану вартість" – 01100;

Порядок заповнення податкової накладної – 01200;

Закон України "Про оподаткування прибутку підприємств" – 02100;

Порядок складання декларації про прибуток підприємства – 02200 і т. ін.

Документи державних органів, які змінюють і доповнюють основні законодавчо-нормативні документи, кодуються у порядку їх занесення до довідково-інформаційного фонду. Наприклад, перший документ, який вносить зміни чи доповнення до Закону "Про податок на додану вартість", отримує числове значення 01101, другий – 01102, третій – 01103 і т. ін.

Тема 1. Облік оподаткування доданої вартості

Завдання 1.1

Визначення результатів розрахунків підприємства з бюджетом з податку на додану вартість

Мета: засвоїти складові і порядок визначення результатів розрахунків підприємства з бюджетом з податку на додану вартість.

1. За даними виписки з "Податкової декларації з податку на додану вартість" за звітний (податковий) період, наведених в табл.1а – 1в, визначити чисту суму ПДВ, яка підлягає сплаті до бюджету чи відшкодуванню з бюджету за підсумками поточного звітного періоду:

Таблиця 1а

№ з/п	I. Податкові зобов'язання	Колонка А	Колонка Б
		Обсяги продажу без урахування ПДВ, грн	Сума ПДВ, грн
1	Операції, що оподатковуються за ставкою 20 %, крім операцій із ввезення імпорتنих товарів, ПДВ за які сплачується митним органам при розмитненні	150000	
2	Операції, що оподатковуються за ставкою 0 % (експортні та інші операції)	30000	0
3	Операції, що не є об'єктом оподаткування (п.3.2 ст.3 Закону)	17000	х
4	Операції, які звільнені від оподаткування (ст.5,11 Закону, інші нормативно-правові акти)	26000	х
5	Обсяг товарів, які протягом звітного періоду були ввезені (переслані) на митну територію України, сплату ПДВ за які було відстрочено шляхом оформлення податкового векселя (п.11.5 ст.11 Закону)	45000	
6	Коригування на основі попередніх звітних періодів (– чи +)		
7	Усього податкових зобов'язань	х	

Таблиця 1б

№ з/п	II. Податковий кредит	Колонка А	Колонка Б
		Обсяги придбання без урахування ПДВ, грн	Дозволений податковий кредит, грн
8	Придбані з ПДВ на митній території України товари (роботи, послуги), вартість яких включається до складу валових витрат виробництва (обігу), та основні фонди й нематеріальні активи, які підлягають амортизації, для здійснення операцій, які підлягають оподаткуванню	75000	
9	Імпортвані товари (роботи, послуги), вартість яких включається до складу валових витрат виробництва (обігу), та основні фонди її нематеріальні активи, які підлягають амортизації (для здійснення операцій, які оподатковуються за ставкою 20 % та нульовою ставкою) з ПДВ сплаченим митним органом	26000	
10	Коригування перерахованого (–) та недо- рахованого (+) податкового кредиту за попередні звітні періоди		
11	Усього податкового кредиту	х	

Таблиця 1в

№ з/п	III. Розрахунки з бюджетом за звітний період	Колонка А	Колонка Б
12	Чиста сума зобов'язань з ПДВ за поточний звітний період:	х	х
12.1	позитивне значення (+)	0	
12.2	від'ємне значення (–)	0	
13	Коригування платежів з урахуванням положень про вексельну форму оплати ПДВ при ввезенні (пересиланні) товарів на митну територію України (п.11.5 ст.11 Закону):		
13.1	до зменшення (–)	0	
13.2	до збільшення (+)	0	
14	Сума ПДВ, яка підлягає сплаті до бюджету за підсумками поточного звітного періоду	0	
15	Сума ПДВ, яка підлягає відшкодуванню з бюджету за підсумками поточного звітного періоду	0	

2. По визначеному в табл.1в результаті розрахунків підприємства з бюджетом по ПДВ зробити бухгалтерську проводку на сплату підприємством в бюджет суми податку.

Питання

1. Які календарні періоди можуть бути для підприємств-платників ПДВ звітними (податковими) періодами?

2. Які операції придбання товарів (робіт, послуг) тягнуть за собою збільшення податкових зобов'язань підприємства?

3. Чому не робиться бухгалтерська проводка з нарахування ПДВ за розрахованою в податковій декларації чистою сумою зобов'язань з ПДВ за поточний звітний період?

Завдання 1.2

Облік податку на додану вартість в операціях продажу товарів (робіт, послуг)

Мета: засвоїти порядок виникнення податкових зобов'язань підприємства і відображення в обліку операцій по їх формуванню.

1. За даними табл.2 скласти бухгалтерські проводки з обліку зобов'язань підприємства по ПДВ у звітному (податковому) періоді.

2. Відкрити рахунки: 641-1 "Розрахунки за ПДВ", 643 "Податкові зобов'язання", зробити в них записи операцій з табл.2, підрахувати обороти і визначити сальдо.

Таблиця 2

№ з/п	Господарські операції	Сума, грн	Кореспондуючі рахунки	
			Дебет	Кредит
1	А. Реалізація матеріальних цінностей при попередньому надходженні коштів від покупців			
	Надійшли на розрахунковий рахунок підприємства грошові кошти в порядку попередньої оплати продукції, що реалізується (у т.ч. ПДВ 2000 грн)	12000		

Продовж. табл.2

№ з/п	Господарські операції	Сума, грн	Кореспондуючі рахунки	
			Дебет	Кредит
2	Нараховано податкове зобов'язання підприємства по сплаті податку на суму ПДВ, що надійшла від покупця продукції у складі передоплати (у межах першої події)	2000		
3	Відвантажена покупцю раніше оплачена ним готова продукція	12000		
4	Відновлено податкове зобов'язання за розрахунками по відвантаженій покупцю готовій продукції, яке було зменшено у межах першої події	2000		
5	Зменшена заборгованість покупця на суму передоплати реалізованої готової продукції	12000		
	Б. Реалізація матеріальних цінностей за умови, коли їх відвантаження покупцям передуює оплаті			
6	Відвантажена покупцю готова продукція по договірній вартості (у т.ч. ПДВ 6000 грн)	36000		
7	Нараховано податкове зобов'язання по сплаті ПДВ по відвантаженій покупцю продукції	6000		
8	Списана фактична собівартість відвантаженої покупцю готової продукції	25000		
9	Надійшли на розрахунковий рахунок грошові кошти від покупця в оплату раніше відвантаженої продукції	36000		

Питання

1. Які статті закону України "Про податок на додану вартість" визначають економічний зміст податкового зобов'язання платника ПДВ і дату його виникнення?

2. Яке податкове зобов'язання виникає у підприємства-платника ПДВ після відвантаження продукції?

3. Який економічний зміст має кредитовий оборот по рах. 641-1 "Розрахунки за ПДВ"?

Завдання 1.3

Облік податку на додану вартість в операціях придбання товарів (робіт, послуг)

Мета: засвоїти порядок виникнення у підприємства права на податковий кредит і відображення в обліку операцій його формування.

1. За даними табл.3 скласти бухгалтерські проводки з обліку податкового кредиту підприємства у звітному (податковому) періоді.

2. Відкрити рахунки: 641-1 "Розрахунки за ПДВ", 644 "Податковий кредит", зробити в них записи операцій з табл.3, підрахувати обороти і визначити сальдо.

Таблиця 3

№ з/п	Господарські операції	Сума, грн	Кореспондуючі рахунки	
			Дебет	Кредит
	А. Придбання матеріальних цінностей за умови перерахування коштів у порядку попередньої оплати			
1	Підприємством перерахована з розрахункового рахунку передоплата постачальнику за матеріали (загальна сума 9600 грн, у т.ч. ПДВ 1600 грн)	9600		
2	Сплачена постачальнику сума ПДВ віднесена у зменшення податкового зобов'язання підприємства по сплаті податку	1600		
3	Надійшли від постачальника і оприбутковані раніше оплачені матеріали	8000		
4	На суму ПДВ по матеріалах, що надійшли, відновлюється податковий кредит за розрахунками	1600		
5	Зменшена заборгованість постачальнику на суму передоплати матеріалів	9600		

Продовж. табл.3

№ з/п	Господарські операції	Сума, грн	Кореспондуючі рахунки	
			Дебет	Кредит
	Б. Придбання матеріальних цінностей за умови, коли їх надходження передусь оплаті			
6	Оприбутковані матеріали, які надійшли від постачальника (загальна сума 6000 грн, у т.ч. ПДВ 1000 грн)	5000		
7	Вказана в документах постачальника сума ПДВ віднесена у зменшення податкового зобов'язання по сплаті податку	1000		
8	Перераховані з розрахункового рахунку постачальнику грошові кошти за раніше одержані матеріали	6000		

Питання

1. Які статті Закону України "Про податок на додану вартість" визначають економічний зміст податкового кредиту і дату його виникнення у платника податку?
2. Який економічний зміст має запис сум ПДВ по кредиту рах. 644 "Податковий кредит"?
3. Який економічний зміст має дебетовий оборот по рах. 641-1 "Розрахунки за ПДВ"?

Завдання 1.4

Облік податку на додану вартість у зовнішньоекономічних і товарообмінних (бартерних) операціях

Мета: засвоїти особливості виникнення у підприємства податкових зобов'язань при проведенні операцій імпортування та бартерних операцій, а також виникнення у підприємства права на податковий кредит при бартерних операціях. Засвоїти порядок відображення в обліку формування податкових зобов'язань і податкового кредиту із вказаних операцій.

1. За даними табл.4 скласти бухгалтерські проводки з обліку податкових зобов'язань і податкового кредиту підприємства у звітному (податковому) періоді.

2. Відкрити рахунки: 641-1 "Розрахунки за ПДВ", 643 "Податкові зобов'язання", 644 "Податковий кредит"; зробити в них записи операцій з табл.4, підрахувати обороти і визначити сальдо.

Таблиця 4

№ з/п	Господарські операції	Сума, грн	Кореспондуючі рахунки	
			Дебет	Кредит
	А. Придбання матеріальних цінностей по зовнішньоекономічних контрактах (з використанням податкових векселів)			
1	Оприбутковані товари, отримані по зовнішньоекономічному контракту (загальна сума 12000 грн, у т.ч. ПДВ 2000 грн)	10000		
2	На суму ПДВ по отриманих товарах органам митного контролю подано податковий вексель	2000		
3	Виконано розрахунок з бюджетом по ПДВ	2000		
4	Погашено поданий органам митного контролю податковий вексель	2000		
5	Сума сплаченого ПДВ віднесена в зменшення податкового зобов'язання підприємства по сплаті податку	2000		
	Б. Придбання матеріальних цінностей на території України за умовами бартерного контракту, коли їх надходження передусь відвантаженню товарів, виконанню робіт, надання послуг			
6	Одержані і оприбутковані матеріали по бартерному контракту (загальна сума 2400 грн, у т.ч. ПДВ 400 грн)	2000		

Продовж. табл.4

№ з/п	Господарські операції	Сума, грн	Кореспондуючі рахунки	
			Дебет	Кредит
7	Сума ПДВ по оприбуткованих матеріалах включена до складу податкового кредиту по розрахунках	400		
8	Нараховано податкове зобов'язання по сплаті ПДВ, яке виникає у межах першої події бартерного контракту	400		
9	Відвантажено готову продукцію згідно бартерного контракту (загальна сума 2400 грн, у т.ч. ПДВ 400 грн)	2400		
10	Списується собівартість відвантаженої готової продукції	1700		
11	Відновлюється податкове зобов'язання по розрахунках ПДВ, яке було зменшено у межах першої події бартерного контракту	400		
12	Списується у зменшення податкового зобов'язання підприємства по сплаті ПДВ сума податкового кредиту, який відноситься до отриманих за бартерним контрактом матеріалів	400		

Питання

1. За якою подією в умовах придбання матеріальних цінностей по зовнішньоекономічному контракту у підприємства-платника ПДВ виникає право на зменшення свого зобов'язання по сплаті податку?

2. За яких подій в умовах бартерного контракту у підприємства-платника ПДВ виникає:

- а) зобов'язання по сплаті податку;
- б) право на зменшення свого зобов'язання по сплаті податку?

3. Який нормативний документ визначає незастосування рахунку 643 "Податкові зобов'язання" при обліку операцій бартерних контрактів, коли першою подією є операція відвантаження матеріальних цінностей (виконання робіт, надання послуг)?

Тема 2. Облік оподаткування прибутку підприємств

Завдання 2.5

Визначення оподаткованого прибутку та зобов'язань підприємства з податку на прибуток

Мета: засвоїти складові та порядок визначення величини оподаткованого прибутку і зобов'язань підприємства перед бюджетом з податку на прибуток.

1. За даними виписки з "Декларації про прибуток підприємства", наведеними в табл.5, розрахувати суму оподаткованого прибутку і суму податку на прибуток, що підлягає сплаті до бюджету у звітному (податковому) періоді.

2. За визначеним у табл.5 результатом розрахунку податку скласти бухгалтерські проводки:

а) на нарахування податку на прибуток (при цьому взяти до уваги, що сума податку, розрахована від прибутку, відображеної в бухгалтерському обліку, складає 30500 грн);

б) на проведення сплати до бюджету податку на прибуток.

Таблиця 5

№ з/п	Найменування показників	Числове значення, грн	Примітки
I частина			
1	Сукупний валовий дохід	1100000	Доходи, які за своїм змістом підлягають виключенню зі складу валових доходів з метою оподаткування, також міжнародна технічна допомога, податок на додану вартість, акцизний збір та ін. – віднімаються
2	Величина коригування сукупного валового доходу	98000	
3	Скоригований валовий дохід (суму визначити)		

Продовж. табл.5

№ з/п	Найменування показників	Числове значення, грн	Примітки
II частина			
4	Витрати пов'язані з підготовкою, організацією, веденням виробництва, продажу продукції (робіт, послуг)	582000	
5	Зміна (приріст, убуток) балансової вартості інвентарних запасів матеріальних активів на кінець і початок податкового періоду	-125000	Величина приросту за податковий період – віднімається Величина убутку за податковий період – додається
6	Загальна сума валових витрат (суму визначити)		
7	Величина коригування загальної суми валових витрат	–	Витрати, які за своїм змістом, підлягають виключенню зі складу валових витрат з метою оподаткування
III частина			
8	Амортизаційні відрахування	67000	
IV частина			
9	Прибуток, який підлягає оподаткуванню за ставкою 30 % (суму визначити)		
10	Прибуток, який підлягає оподаткуванню за ставкою 15 %	-	
11	Від'ємне значення об'єкта оподаткування, що переноситься на наступні податкові квартали	100000	
V частина			
12	Податкове зобов'язання (суму визначити)		
13	Нарахований податок зменшується	4300	Нараховані авансові внески та сплачена сума податку на дивіденди

Продовж. табл.5

№ з/п	Найменування показників	Числове значення, грн	Примітки
	VI частина		
14	Сума податку, що підлягає нарахуванню за особовим рахунком платника (суму визначити)		Нараховані авансові внески та сплачена сума податку на дивіденди

Питання

1. Які календарні періоди є для підприємства – платника податку на прибуток звітними (податковими) періодами?
2. У чому полягає відмінність бухгалтерського прибутку та оподаткованого прибутку підприємства?

Завдання 2.6

Облік валового доходу підприємства

Мета: засвоїти порядок визначення величини валового доходу підприємства та відображення в обліку операцій з його формування в умовах застосування рахунків податкового обліку.

1. За даними табл.6 скласти бухгалтерські проводки з обліку валового доходу підприємства у звітному (податковому) періоді.
2. Відкрити рахунок податкового обліку "Валові доходи", зробити в ньому записи господарських операцій з табл.6 і підрахувати обороти.
3. За даними рахунку "Валові доходи" визначити величину сукупного валового доходу і величину скоригованого валового доходу підприємства у звітному (податковому) періоді.

Таблиця 6

№ з/п	Господарські операції	Сума, грн	Кореспондуючі рахунки	
			Дебет	Кредит
	А. Реалізація матеріальних цінностей при попередньому надходженні коштів від покупців			
1	Надійшла на розрахунковий рахунок попередня оплата за продукцію, яка реалізується покупцю (зробити дві проводки)	390000		
2	Відвантажена покупцю попередньо оплачена ним продукція	390000		
3	Списується собівартість реалізованої продукції	312000		
4	Зменшена заборгованість покупця на суму передоплати реалізованої продукції	390000		
	Б. Реалізація матеріальних цінностей за умови, коли їх відвантаження покупцям передусь оплаті			
5	Відвантажена покупцю продукція згідно договору по продажній вартості (зробити дві проводки)	379245		
6	Списується собівартість відвантаженої продукції	303395		
7	Надійшла на розрахунковий рахунок виручка від покупця за відвантажену продукцію	379245		
	В. Реалізація матеріальних цінностей в бюджетну сферу			
8	Відвантажена готова продукція (по продажній ціні) бюджетній організації	10600		

Продовж. табл.6

№ з/п	Господарські операції	Сума, грн	Кореспондуючі рахунки	
			Дебет	Кредит
9	Списується собівартість відвантаженої продукції	8480		
10	Надійшла оплата від бюджетної організації за відвантажену продукцію на розрахунковий рахунок (зробити дві проводки)	10600		
	Г. Інші операції, не пов'язані з реалізацією матеріальних цінностей			
11	Нарахована пеня, яка належить підприємству за умовами договору з постачальником (зробити дві проводки)	2155		
12	Надійшла від постачальника на розрахунковий рахунок підприємства сума нарахованої пені	2155		
13	Одержана підприємством на розрахунковий рахунок безповоротна фінансова допомога (зробити дві проводки)	85000		
14	Надійшла на розрахунковий рахунок підприємства виручка від реалізації іноземної валюти (зробити дві проводки)	35000		
	Д. Операції по коригуванню валового доходу			
15	Виключається з валового доходу сума податку на додану вартість, який ввійшов у ціну реалізованої підприємством продукції	130000		
16	Виключається з валового доходу вартість майна, яке надійшло підприємству у вигляді міжнародної технічної допомоги	68000		

Питання

1. Яка величина валового доходу приймається в розрахунок при обчисленні оподаткованого прибутку підприємства?
2. Чому на рахунок "Валові доходи" відсутнє сальдо?

Завдання 2.7

Облік валових витрат підприємства

Мета: засвоїти порядок визначення величини валових витрат підприємства та відображення в обліку операцій по їх формуванню в умовах застосування рахунків податкового обліку.

1. За даними табл.7 скласти бухгалтерські проводки з обліку валових витрат підприємства у звітному (податковому) періоді:

Таблиця 7

№ з/п	Господарські операції	Сума, грн	Кореспондуючі рахунки	
			Дебет	Кредит
	А. Придбання матеріальних цінностей за умови перерахування коштів у порядку попередньої оплати			
1	Перераховано з розрахункового рахунку аванс постачальнику за матеріали, що купуються (зробити дві проводки)	120000		
2	Згідно рахунку-фактури механічного заводу зроблена з розрахункового рахунку попередня оплата запасних частин, які купуються (зробити дві проводки)	161150		
	Б. Придбання матеріальних цінностей за умови, коли їх надходження передуює оплаті			
3	Надійшли і оприбутковані матеріали, оплата яких не зроблена (зробити дві проводки)	85200		

Продовж. табл.7

№ з/п	Господарські операції	Сума, грн	Кореспондуючі рахунки	
			Дебет	Кредит
4	Акцептовано рахунок об'єднання "Райенерго" за спожиту у звітному періоді електроенергію (зробити дві проводки)	15150		
	В. Операції, не пов'язані з придбанням матеріальних цінностей, прийняттям і оплатою робіт, одержанням і оплатою послуг			
5	Нарахована заробітна плата основним виробничим робітникам і працівникам управління підприємством, відповідно:			
	робітникам	75000		
	працівникам управління (зробити дві проводки по кожній сумі)	25000		
6	Зроблено відрахування на соціальне страхування від нарахованої заробітної плати:			
	виробничих робітників			
	працівників управління (суми визначити і зробити дві проводки по кожній сумі)			
7	Згідно затвердженого авансового звіту списуються на адміністративні витрати командировочні витрати головного бухгалтера (зробити дві проводки)	160		
8	Списана з валютного рахунку в банку валюта, що була передана на реалізацію (зробити дві проводки)	57000		
9	Списується залишкова вартість навісу для автотранспорту в гаражі підприємства (зробити дві проводки)	1640		

Продовж. табл.7

№ з/п	Господарські операції	Сума, грн	Кореспондуючі рахунки	
			Дебет	Кредит
10	Згідно законодавства списується дебіторська заборгованість з закінченим терміном позовної давності (зробити дві проводки)	2900		
11	Виправлення помилки – включено до складу валових витрат звітнього, податкового періоду нарахований за рішенням арбітражного суду штраф на користь покупця готової продукції (у попередньому періоді штраф було віднесено в дебет рах. 948 "Визнані штрафи, пені, неустойки" з кредиту рах. 685 "Розрахунки з іншими кредиторами")	1400		

2. Відкрити рахунок податкового обліку "Валові витрати", записати в нього господарські операції з табл.7, підрахувати обороти і визначити загальну суму валових витрат підприємства у звітному (податковому періоді).

3. За даними табл.8 розрахувати величину коригування загальної суми валових витрат у зв'язку зі зміною у звітному періоді інвентарних запасів матеріальних активів.

Таблиця 8

Показники	За даними інвентаризації		Відхилення, грн (+, -)
	на початок звітнього періоду, грн	на кінець звітнього періоду, грн	
Залишки покупних матеріалів, сировини, комплектуючих виробів і напівфабрикатів (у тому числі малоцінних предметів на складах):			
на складі	447000	147000	
у незавершеному виробництві	220000	340000	
у готовій продукції	255000	310000	
<i>Разом:</i>			

4. На основі даних рахунку "Валові витрати" і результатів розрахунків, виконаних у табл.8, визначити скориговану величину валових витрат підприємства у звітному (податковому) періоді.

Питання

1. Чим обумовлена різниця в економічному змісті операцій з придбання підприємством-платником податків матеріальних цінностей, які відображаються на рахунку "Валові витрати"?

2. Яка величина валових витрат використовується в розрахунку при обчисленні оподаткованого прибутку підприємства?

Завдання 2.8

Облік валового доходу та валових витрат підприємства у товарообмінних (бартерних) операціях

Мета: засвоїти порядок визначення величин валового доходу і валових витрат підприємства при проведенні товарообмінних (бартерних) операцій та особливості відображення їх в обліку в умовах застосування рахунків податкового обліку.

1. За даними табл.9 скласти бухгалтерські проводки з обліку валового доходу і валових витрат підприємства у звітному (податковому) періоді при здійсненні операцій бартерних контрактів на території України.

Таблиця 9

№ з/п	Господарські операції	Сума, грн	Кореспондуючі рахунки	
			Дебет	Кредит
	А. Бартерний контракт, за умовами якого одержання матеріальних цінностей платником податків передую зустрічному відвантаженню матеріальних цінностей			
1	Одержані від постачальника матеріали за цінами бартерного контракту (зробити три проводки)	7200		

Продовж. табл.9

№ з/п	Господарські операції	Сума, грн	Кореспондуючі рахунки	
			Дебет	Кредит
2	В рахунок виконання бартерного контракту відвантажена готова продукція за цінами контракту	4000		
3	В рахунок виконання бартерного контракту відвантажена заключна партія готової продукції за цінами контракту			
	(зробити дві проводки)	3200		
4	Здійснено залік взаємної заборгованості учасників бартерного контракту	7200		
5	Включається у валові витрати підприємства вартість першої партії відвантаженої готової продукції			
	(зробити дві проводки)	4000		
	Б. Бартерний контракт, за умовами якого відвантаження матеріальних цінностей платником податків передусь зустрічному одержанню матеріальних цінностей			
6	Згідно бартерного контракту відвантажена покупцю готова продукція за цінами контракту			
	(зробити дві проводки)	16000		
7	Покупець зробив зустрічну поставку першої партії матеріалів за цінами контракту			
	(зробити дві проводки)	10000		
8	Покупцем здійснена заключна поставка матеріалів за бартерним контрактом за цінами контракту			
	(зробити дві проводки)	6000		
9	Здійснено залік взаємної заборгованості учасників бартерного контракту	16000		
10	Включена у валові витрати контрактна вартість першої партії одержаних матеріалів			
	(зробити дві проводки)	10000		

2. Відкрити рахунки "Валові витрати" і "Валові доходи", записати в них господарські операції з табл.9, підрахувати обороти і визначити величини валових витрат і валового доходу підприємства-платника податків при виконанні бартерних контрактів у звітному (податковому) періоді.

Питання

1. Яка подія є моментом збільшення валового доходу та валових витрат підприємства-платника податків при здійсненні бартерних операцій?
2. У чому полягає відмінність понять "договірні ціни" та "звичайні ціни"?

Завдання 2.9

Облік амортизаційних відрахувань в оподаткуванні прибутку

Мета: засвоїти порядок визначення величини амортизаційних відрахувань, яка використовується при розрахунку оподаткованого прибутку, та відображення амортизаційних відрахувань в обліку.

1. За даними табл.10 визначити балансову вартість груп основних фондів підприємства на початок звітного (податкового) кварталу та суму амортизаційних відрахувань за звітний (податковий) квартал.
2. За даними табл.11 визначити суму амортизаційних відрахувань з нематеріальних активів підприємства за звітний (податковий) квартал.
3. Відкрити рахунки: 131 "Знос основних засобів", 133 "Знос нематеріальних активів", 831 "Амортизація основних засобів", 833 "Амортизація нематеріальних активів" і за результатами розрахунків, виконаних в табл.10 та 11, відобразити в них суми нарахованої амортизації по основних фондах та нематеріальних активах.
4. Визначити загальну суму амортизаційних відрахувань, яка береться до розрахунку при обчисленні оподаткованого прибутку у звітному (податковому) кварталі.

Питання

1. Які граничні значення балансової вартості основних фондів різних груп, при досягненні яких нарахування амортизації за встановленими нормами припиняється?
2. У чому полягає суть лінійного методу обчислення амортизації по нематеріальних активах?
3. У чому полягає відмінність понять "бухгалтерська амортизація" та "податкова амортизація"?

Таблиця 10

№№ груп основних фондів	Балансова вартість основних фондів на початок попереднього кварталу, грн	Сума витрат по придбання, ремонту основних фондів у попередньому кварталі, грн	Сума виведених із експлуатації основних фондів у попередньому кварталі, грн	Сума амортизаційних відрахувань нарахованих у попередньому кварталі, грн	Балансова вартість основних фондів на початок звітного кварталу, грн	Річна норма амортизації в % до балансової вартості основних фондів	Квартальна норма амортизації в % до балансової вартості основних фондів	Сума Амортизаційних відрахувань за звітний (податковий) квартал, грн
1	379000	10200	–	3500		5		
2	910500	103400	75000	38900		25		
3	740000	53130	41000	18800		15		
Разом:								

Таблиця 11

Найменування нематеріальних активів	Початкова вартість, грн	Тривалість використання	Сума амортизаційних відрахувань за звітний (податковий) квартал, грн
Ліцензія на здійснення зовнішньоекономічної діяльності	60000	3 роки	

Тема 3. Облік оподаткування доданої вартості і прибутку підприємств у різних господарських ситуаціях

Завдання 3.10

Облік оподаткування доданої вартості і прибутку підприємств у взаємозв'язаних операціях придбання-продажу

Мета: засвоїти особливості відображення в бухгалтерському та податковому обліку підприємства-платника податків взаємозв'язаних операцій придбання-продажу.

1. За даними табл.12 скласти бухгалтерські проводки.

Таблиця 12

№ з/п	Господарські операції	Сума, грн	Кореспондуючі рахунки	
			Дебет	Кредит
1	Видані з каси підзвітній особі гроші готівкою на купівлю дизпалива в АЗС для послідууючої передачі палива автотранспортному підприємству (АТП)	3600		
2	Згідно авансового звіту підзвітної особи (з прикладенням чеку АЗС, відомості на видачу дизпалива водіям АТП і довіреності АТП) відображається надходження – видача дизпалива на суму 3600 грн, у т.ч. ПДВ 600 грн (зробити дві проводки)	3000		
3	Сума ПДВ по придбаному і виданому дизпаливу включається в розрахунки по податковому кредиту	600		
4	Сума ПДВ по придбаному дизпаливу, яка оплачена АЗС, відноситься в зменшення зобов'язання підприємства по сплаті податку	600		

Продовж. табл.12

№ з/п	Господарські операції	Сума, грн	Кореспондуючі рахунки	
			Дебет	Кредит
5	Згідно поданого рахунку, акцептованого АТП, яке отримало дизпаливо, вартість виданого палива включаються в доход від реалізації (зробити дві проводки)	3600		
6	Списується фактична вартість реалізованого дизпалива	3000		
7	Нараховано податкове зобов'язання за розрахунками по реалізованому дизпаливу	600		
8	Виключається із складу валових доходів підприємства сума ПДВ по реалізованому дизпаливу	600		
9	Надійшли від АТП на розрахунковий рахунок підприємства гроші за реалізоване дизпаливо – сума 3600 грн, у т.ч. ПДВ 600 грн	3600		
10	Сума ПДВ по оплаченому дизпаливу включається до складу зобов'язань підприємства-платника податків по сплаті податку	600		

2. Відкрити рахунки: "Валові витрати", "Валові доходи", 641-1 "Розрахунки за ПДВ", 643 "Податкові зобов'язання", 644 "Податковий кредит", зробити в них записи операцій з табл.12, підрахувати обороти і сальдо.

Питання

1. Чому проведення підприємством операцій придбання-продажу дизпалива не викликало платежів до бюджету податку на додану вартість і податку на прибуток?

2. Які статті Закону України "Про оподаткування прибутку підприємств" визначають порядок відображення в податковому обліку господарських операцій 2 і 5?

Завдання 3.11

Облік оподаткування доданої вартості і прибутку підприємств по операціях, пов'язаних з витратами подвійного призначення і з відстрочкою податкових платежів

Мета: засвоїти особливості відображення в бухгалтерському та податковому обліку підприємства-платника податків витрат подвійного призначення і операцій, пов'язаних з відстрочкою податкових платежів.

1. За даними табл.13 скласти бухгалтерські проводки.

Таблиця 13

№ з/п	Господарські операції	Сума, грн	Кореспондуючі рахунки	
			Дебет	Кредит
1	Оплачена з розрахункового рахунку вартість проїзних документів на приміський маршрут автобуса в сумі 480 грн, у т. ч. ПДВ 80 грн	480		
2	Оприбутковані проїзні документи в касу підприємства	400		
3	Сума ПДВ по придбаних проїзних документах як податковий кредит відноситься в зменшення зобов'язань по сплаті податку	80		
4	Видані з каси проїзні документи робітникам підприємства:			
	для поїздок, пов'язаних з господарською діяльністю підприємства	260		
	у порядку надання соціальних пільг	140		
	відображено зменшення податкового кредиту з суми надання соціальних пільг	28		
5	Вартість використаних проїзних документів на поїздки, які пов'язані з господарською діяльністю, включені до інших операційних витрат (зробити дві проводки)	260		
6	Підприємство отримало рішення державних органів про відстрочку платежу податку на прибуток	5400		

Продовж. табл.13

№ з/п	Господарські операції	Сума, грн	Кореспондуючі рахунки	
			Дебет	Кредит
7	У місяці настання терміну сплати відстроченого платежу податку на прибуток відновлено зобов'язання підприємства по сплаті податку на прибуток	5400		
8	Проведена сплата з розрахункового рахунку раніше відстроченого платежу з податку на прибуток	5400		

2. Відкрити рахунки: "Валові витрати", 641-1 "Розрахунки за ПДВ", 641-2 "Розрахунки по податку на прибуток" з кредитовим сальдо 5400 грн, 644 "Податковий кредит", зробити в них записи операцій із табл.13, підрахувати обороти і сальдо.

Питання

1. У чому полягають особливості віднесення витрат подвійного призначення до складу валових витрат підприємства-платника податків?

2. Якими бухгалтерськими проводками може бути відображене дострокове погашення раніше відстроченого платежу і сплата до бюджету податку на додану вартість?

Завдання 3.12

Облік оподаткування прибутку підприємств по операціях вилучення у підприємства необґрунтовано отриманої виручки і збільшення обсягу продажів

Мета: засвоїти особливості відображення в бухгалтерському і податковому обліку операцій вилучення у підприємства-платника податків необґрунтовано отриманої суми виручки внаслідок порушення державної дисципліни цін (тарифів) на продукцію (роботи, послуги), а також збільшення обсягу продажів підприємства при реалізації продукції (робіт, послуг) за цінами нижче звичайних.

1. За даними табл.14 скласти бухгалтерські проводки.

Таблиця 14

№ з/п	Господарські операції	Сума, грн	Кореспондуючі рахунки	
			Дебет	Кредит
	А. Вилучення виручки			
1	Необґрунтовано отримана виручка від реалізації готової продукції внаслідок перевищення встановлених державними органами цін: виключається з доходу від реалізації готової продукції	– 1000		
	включається до складу іншого доходу від операційної діяльності	1000		
2	Сума необґрунтовано отриманої виручки включається до складу зобов'язань перед бюджетом по сплаті податку на прибуток	1000		
3	Нараховано штраф у подвійному розмірі від суми необґрунтовано отриманої виручки	2000		
4	Виключається з валового доходу підприємства сума необґрунтовано отриманої виручки	1000		
	Б. Збільшення обсягу продажів			
5	Збільшується обсяг продажів підприємства на суму недоотримання виручки при реалізації продукції за цінами нижче звичайних (загальна сума 3600 грн, у т.ч. ПДВ 600 грн)	3600		
6	ПДВ від суми недоотриманої виручки при реалізації продукції за цінами нижче звичайних включається до складу: зобов'язань підприємства по сплаті податку	600		
	виключається з валового доходу підприємства	600		
7	Нараховано податок на прибуток з суми збільшення обсягу продажів підприємства (суму визначити)			

Продовж. табл.14

№ з/п	Господарські операції	Сума, грн	Кореспондуючі рахунки	
			Дебет	Кредит
8	Перераховано з розрахункового рахунку підприємства: штраф від суми необґрунтовано отриманої виручки платежі до бюджету з податку на прибуток (суму визначити, див. операції 2 і 7)	2000		

2. Відкрити рахунки "Валові доходи", 641-1 "Розрахунки за ПДВ", 641-2 "Розрахунки по податку на прибуток", зробити в них записи операцій з табл.14, підрахувати обороти і сальдо.

Питання

1. Як змінюються при операціях вилучення у підприємства необґрунтовано отриманої виручки від реалізації продукції внаслідок порушення державної дисципліни цін та при операціях збільшення обсягу продажу підприємства при реалізації продукції за цінами нижчими від звичайних:

- а) доход від реалізації;
- б) валовий доход?

2. Чи відбувається зменшення зобов'язань підприємства по сплаті податку на додану вартість при здійсненні операції вилучення у підприємства необґрунтовано отриманої виручки ?

Завдання 3.13

Облік оподаткування доданої вартості і прибутку підприємств у товарообмінних (бартерних) операціях

Мета: засвоїти особливості виникнення у підприємства-платника податків зобов'язань по сплаті податків на додану вартість і прибуток, їх відображення в бухгалтерському та податковому обліку при проведенні товарообмінних (бартерних) операцій у межах України та з нерезидентами.

1. За даними табл.15 скласти бухгалтерські проводки.

Таблиця 15

№ з/п	Господарські операції	Сума, грн	Кореспондуючі рахунки	
			Дебет	Кредит
	Бартерний контракт, який здійснюється в межах України, за умовами якого отримання матеріальних цінностей передусь їх зустрічному відвантаженню			
1	Отримані від постачальника нафтопродукти за цінами бартерного контракту на суму 12000 грн, у т.ч. ПДВ – 2000 грн (зробити три проводки)	10000		
2	Сума ПДВ по оприбуткованих нафтопродуктах включена до складу податкового кредиту по розрахунках	2000		
3	На суму ПДВ по оприбуткованих нафтопродуктах нараховано податкове зобов'язання по сплаті податку, яке виникло у межах першої події	2000		
4	За умовами бартерного контракту відвантажена перша партія готової продукції на суму 7200 грн, у т.ч. ПДВ – 1200 грн	7200		
5	Списана собівартість першої партії відвантаженої готової продукції	4000		
6	Нараховано податкове зобов'язання за розрахунками по першій партії відвантаженої продукції	1200		
7	В рахунок виконання бартерного контракту відвантажена заключна партія готової продукції на суму 4800 грн, у т.ч. ПДВ – 800 грн	4800		
8	Списана собівартість заключної партії готової продукції	2700		
9	Нараховано зобов'язання за розрахунками по заключній партії відвантаженої готової продукції	800		
10	Проведено залік взаємної заборгованості учасників бартерного контракту	12000		

Продовж. табл.15

№ з/п	Господарські операції	Сума, грн	Кореспондуючі рахунки	
			Дебет	Кредит
11	Договірна вартість взаємних поставок виконаного бартерного контракту включена у валові витрати підприємства (зробити дві проводки)	10000		
12	Зменшується податкове зобов'язання підприємства по сплаті ПДВ на суму податкового кредиту, який відноситься до отриманих по бартерному контракту нафтопродуктів	2000		

2. Відкрити рахунки: "Валові витрати", "Валові доходи", 641-1 "Розрахунки за ПДВ", 643 "Податкові зобов'язання", 644 "Податковий кредит", зробити в них записи операцій з табл. 15, підрахувати обороти і сальдо.

3. Резидент України уклав з нерезидентом бартерний контракт, згідно з яким вартість експортованих та імпортованих товарів складає 2230,0 доларів США. Офіційний курс долара Національного банку України, що діє на момент проведення експортно-імпортних операцій, – 5,596. За умовами контракту резидент України перший здійснює поставку товарів. За даними табл.16 скласти бухгалтерські проводки.

Таблиця 16

№ з/п	Господарські операції	Сума, грн	Кореспондуючі рахунки	
			Дебет	Кредит
	Оформлення експортної частини бартерного контракту			
1	Відвантажені товари за митною вартістю (зробити дві проводки)	12480		
2	Нараховано ПДВ за ставкою 0 %	0		
3	Нараховані митні збори (зробити дві проводки)	240		
4	Списана облікова вартість експортованих товарів	9500		

Продовж. табл. 16

№ з/п	Господарські операції	Сума, грн	Кореспондуючі рахунки	
			Дебет	Кредит
5	Списано на фінансові результати: дохід від реалізації товарів собівартість реалізованих товарів витрати на збут товарів	12480 9500 240		
6	Фінансовий результат від експорту товарів включається до складу не- розподілених прибутків (суму визначити) Оформлення імпортової частини бартерного контракту			
7	Оприбутковані імпортовані товари: за митною вартістю (зробити дві проводки) відображене ввізне мито (зро- бити дві проводки) Відображене ПДВ за ставкою 20 %	12480 360 2568		
8	Проведено залік взаємної заборгова- ності учасників бартерного контрак- ту Оформлення зобов'язань з податку на додану вартість	12480		
9	Органам митного контролю виданий вексель з відстрочкою сплати ПДВ по імпортованому товару	2568		
10	У місяці погашення векселя нарахо- вано податкове зобов'язання по сплаті ПДВ	2568		
11	Сплачено з розрахункового рахунку ПДВ по погашеному векселю	2568		
12	У місяці, наступному за місяцем по- гашення векселя, на суму сплаче- ного ПДВ зменшене зобов'язання по сплаті податку	2568		

4. Відкрити рахунки: "Валові витрати", "Валові доходи", 641-1 "Розрахунки за ПДВ", 643 "Податкові зобов'язання", 644 "Податковий кредит", зробити в них записи операцій із табл.16, підрахувати обороти і сальдо.

Питання

1. Яка операція бартерного контракту, що здійснюється в межах України, зобов'язує підприємство-платника податків сплатити ПДВ?

2. Які зобов'язання по ПДВ виникають у підприємства-платника податків при здійсненні зовнішньоекономічного бартерного контракту:

- а) на дату оформлення імпорту товарів (робіт, послуг);
- б) на дату оформлення експорту товарів (робіт, послуг)?

3. Яка операція бартерного контракту викликає збільшення бази оподаткування прибутку підприємства-платника податків?

4. Яку роль відіграє заключна (балансуюча) операція бартерного контракту:

- а) при оподаткуванні доданої вартості;
- б) при оподаткуванні прибутку підприємства?

Завдання 3.14

Облік оподаткування доданої вартості і прибутку підприємств в операціях із зв'язаними особами

Мета: засвоїти особливості виникнення у підприємства-платника податків зобов'язань по сплаті податків на додану вартість і прибуток та їх відображення в бухгалтерському та податковому обліку при проведенні операцій із зв'язаними особами.

1. Підприємства "А" і "Б", які є зв'язаними особами, провели у звітному (податковому) періоді наступні комерційні операції:

підприємство "А" на основі договору купівлі-продажу, укладеного з підприємством "Б", реалізувало останньому 1000 кг гречаної крупи за ціною 2,46 грн (у т.ч. ПДВ – 0,41 грн) за один кг на суму 2460 грн (у т.ч. ПДВ – 410 грн). Згідно з даними регіональних органів Держкомстату України звичайна ціна у цей період складала 2,64 грн (у т.ч. ПДВ – 0,44 грн) за один кг;

підприємство "Б" на основі договору купівлі-продажу з підприємством "А" реалізувало останньому інвентарний об'єкт основних засобів групи І при первісній вартості 25000 грн і нарахованому до моменту продажу об'єкта зносі 10000 грн за ціною 6000 грн (у т.ч. ПДВ – 1000 грн).

2. За даними табл.17 скласти бухгалтерські проводки за наведеними комерційними операціями продаж.

Таблиця 17

№ з/п	Господарські операції	Сума, грн	Кореспондуючі рахунки	
			Дебет	Кредит
	Операція продажу у підприємства "А"			
1	Відвантажена гречана крупа підприємству "Б" на суму 2460 грн (у т.ч. ПДВ – 410 грн) (зробити дві проводки)	2460		
2	Нараховано податкове зобов'язання по сплаті ПДВ по відвантаженій підприємству "Б" гречаній крупі	410		
3	Сума нарахованого податкового зобов'язання по сплаті ПДВ по відвантаженій гречаній крупі виключається із валового доходу платника податків	410		
4	Збільшено валовий дохід підприємства "А" за рахунок різниці між договірними і звичайними цінами (без ПДВ) по реалізованій гречаній крупі (суму визначити)			
5	Донараховані податкові зобов'язання по сплаті ПДВ підприємством "А" за рахунок різниці між договірними і звичайними цінами по реалізованій гречаній крупі (суму визначити)			
6	Списана зі складу по обліковій ціні реалізована гречана крупа	1900		
7	Надійшли на розрахунковий рахунок підприємства "А" гроші за реалізовану гречану крупу	2460		
8	Списано на фінансові результати: дохід від реалізації гречаної крупы (суму визначити) собівартість реалізованої гречаної крупы	1900		

Продовж. табл.17

№ з/п	Господарські операції	Сума, грн	Кореспондуючі рахунки	
			Дебет	Кредит
9	Нарахований податок на прибуток за ставкою __% з бази оподаткування по операції продажу гречаної крупи (визначити дві суми і зробити дві проводки)			
	Операція продажу у підприємства "Б"			
1	Списана залишкова вартість реалізованому підприємству "А" інвентарного об'єкта основних засобів групи І (суму визначити)			
2	Оформлено акт про реалізацію інвентарного об'єкта основних засобів підприємству "А" за продажною вартістю 6000 грн, у т.ч. ПДВ – 1000 грн (зробити дві проводки)	6000		
3	Сума ПДВ по реалізованому підприємству "А" інвентарному об'єкту основних засобів: включена до складу зобов'язань по сплаті податку виключається із валового доходу	1000 –1000		
4	Надійшли на розрахунковий рахунок підприємства "Б" гроші за реалізований інвентарний об'єкт основних засобів	6000		
5	Включається до складу валових доходів різниця між залишковою вартістю і ціною реалізації об'єкта основних засобів групи І (суму визначити)			
6	ПДВ від суми заниження ціни реалізації об'єкта основних засобів включається до складу зобов'язань підприємства по сплаті податку (суму визначити)			

Продовж. табл.17

№ з/п	Господарські операції	Сума, грн	Кореспондуючі рахунки	
			Дебет	Кредит
7	Віднесені на фінансові результати: дохід від реалізації об'єкта основних засобів (суму визначити)			
8	собівартість реалізованого об'єкта основних засобів (див. операцію 1) Нарахований податок на прибуток за ставкою __% з бази оподаткування по операції продажу об'єкту основних засобів групи I (суму визначити)			

Питання

1. Які законодавчі акти регулюють оподаткування господарських операцій підприємства-платника податків із зв'язаними особами?
2. У чому полягає особливість оподаткування прибутку при реалізації платником податку товарів (робіт, послуг) зв'язаним особам?
3. Чим обумовлені відмінності у величині фінансового результату в бухгалтерському обліку та оподаткованого прибутку в підприємстві "А" за операцією реалізації гречаної крупи?
4. Що стало базою обчислення суми податкових зобов'язань підприємства "Б" по сплаті ПДВ за операцією продажу інвентарного об'єкта основних засобів?

Завдання 3.15

Облік відстрочених податкових активів і пасивів в оподаткуванні прибутку підприємства

Мета: з'ясувати взаємозв'язок показників прибутку, що формується в бухгалтерському та податковому обліку. Засвоїти техніку відображення на рахунках бухгалтерського обліку податкових різниць, обумовлених тимчасовим розривом.

1. Згідно з даними бухгалтерського обліку по підприємству за I квартал звітного року сальдо по рах.371 "Розрахунки за виданими авансами" склало 0 грн; сальдо по кредиту рах.681 "Розрахунки за авансами

одержаними" склало 32000 грн; сальдо по кредиту рах.79 "Фінансові результати" склало 150000 грн. Сума оподаткованого прибутку у декларації про прибуток підприємства за I квартал звітного року склала 182000 грн.

Використовуючи наведені дані та діючу ставку податку на прибуток _____%, зробити в табл.18 бухгалтерські проводки.

Таблиця 18

№ з/п	Господарські операції	Сума, грн	Кореспондуючі рахунки	
			Дебет	Кредит
1	Нарахований податок на прибуток згідно даним бухгалтерського обліку (суму визначити)			
2	Включена до складу відстрочених податкових активів сума перевищення податку на прибуток по податковій декларації над сумою податку на прибуток за даними бухгалтерського обліку (суму визначити)			
3	Сплачено до бюджету податок на прибуток за I квартал звітного року (суму визначити)			

2. Згідно з даними бухгалтерського обліку по підприємству за II квартал звітного року сальдо по дебету рах.371 "Розрахунки за виданими авансами" склало 20000 грн; сальдо по рах.681 "Розрахунки за авансами одержаними" склало 0 грн; сальдо по кредиту рах.79 "Фінансові результати" склало 190000 грн. Сума оподаткованого прибутку у декларації про прибуток підприємства за II квартал звітного року склала 138000 грн.

Використовуючи наведені дані та діючу ставку податку на прибуток _____%, зробити в табл.19 бухгалтерські проводки.

Таблиця 19

№ з/п	Господарські операції	Сума, грн	Кореспондуючі рахунки	
			Дебет	Кредит
1	Нарахований податок на прибуток згідно даним декларації про прибуток підприємства за II квартал (суму визначити)			

Продовж. табл.19

№ з/п	Господарські операції	Сума, грн	Кореспондуючі рахунки	
			Дебет	Кредит
2	Включені у податки на прибуток відстрочені податкові активи, які обліковуються на рах.17 на початок II кварталу (сума операції 2 табл.18)			
3	Включені у податки на прибуток відстрочені податкові зобов'язання II кварталу (суму визначити)			
4	Сплачений податок на прибуток за II квартал звітного року (сума операції 1)			

3. Відкрити рахунки: 17 "Відстрочені податкові активи", 54 "Відстрочені податкові зобов'язання", 641-2 "Розрахунки по податку на прибуток", зробити в них записи операцій з табл.18 і 19, підрахувати обороти і визначити сальдо.

Питання

1. Як називаються суми розходжень податку на прибуток у податковому обліку та податку на прибуток, визначеного в бухгалтерському обліку?

2. Яка різниця у визначенні прибутку в податковому та бухгалтерському обліку не впливає на величину відстрочених податкових активів і пасивів підприємства?

3. Якими бухгалтерськими проводками може закриватися рах.54 "Відстрочені податкові зобов'язання" при наявності на ньому кредитового сальдо?

4. Як ведеться аналітичний облік відстрочених податкових активів і зобов'язань?

Завдання 3.16

Виявлення і виправлення помилок в обліку оподаткування доданої вартості та прибутку підприємств по операціях капітальних вкладень в основні засоби

Мета: з'ясувати особливості оподаткування доданої вартості та прибутку підприємства по операціях капітальних вкладень в основні засоби, засвоїти порядок виправлення неправильно зроблених облікових записів.

1. Підприємство-платник податків згідно з раніше укладеним договором прийняло по акту виконані підприємством "Міськтелеком" роботи по прокладенню мережі міні-АТС. Вартість виконаних робіт 3600 грн (у т.ч. ПДВ – 600 грн). У цьому ж періоді підприємство-платник податків по акту придбало у фірми "Еврика" три персональні комп'ютери на суму 22800 грн (у т.ч. ПДВ – 3800 грн). Вказані господарські операції були відображені платником податків наступними обліковими записами (див. табл.20).

Таблиця 20

№ з/п	Господарські операції	Сума, грн	Кореспондуючі рахунки	
			Дебет	Кредит
1	Прийняті виконані підприємством "Міськтелеком" роботи по прокладанню мережі міні-АТС. Загальна вартість 3600 грн, у т.ч. ПДВ – 600 грн	3000	92 ВВ	ВВ 631
2	Відображені капітальні вкладення на придбання персональних комп'ютерів у фірми "Еврика". Загальна вартість 22800 грн, у т.ч. ПДВ – 3800 грн	600	641–1	631
3	Нараховано податковий кредит по розрахунках від вартості персональних комп'ютерів, придбаних у фірми "Еврика"	19000	151 ВВ	ВВ 631
4	Зараховані до складу основних засобів персональні комп'ютери за первісною вартістю	3800	644	631
5	На основі податкової накладної податковий кредит по придбаних персональних комп'ютерах віднесено у зменшення податкового зобов'язання платника податків по сплаті ПДВ	19000	104	151
		3800	641–1	644

2. Установити законодавчо-нормативні документи, вимоги яких були порушені платником податків при відображенні операцій отримання робіт по прокладенню мережі міні-АТС і придбання комп'ютерів у бухгалтерському та податковому обліку.

3. Установити величину коригування (+, –) платником податків бази оподаткування прибутку за наведеними операціями.

4. За формою, наведеною у табл.20, зробити записи щодо виправлення помилок платника податків, допущених у бухгалтерському та податковому обліку при відображенні операцій отримання робіт "Міськтелекома" і придбання комп'ютерів у фірми "Еврика".

Питання

1. У чому полягає відмінність виправних записів від відновлювальних записів по господарських операціях, відображуваних у податковому обліку?

2. У якому додатку до "Декларації про прибуток підприємства" буде відображено платником податків коригування бази оподаткування прибутку?

Завдання 3.17

Виявлення і виправлення помилок в обліку оподаткування доданої вартості та прибутку підприємств за операціями придбання матеріалів, невикористаних у виробничих цілях, і за документально неоформленими операціями

Мета: з'ясувати особливості оподаткування доданої вартості та прибутку за операціями придбання матеріалів, невикористаних у подальшому у виробничих цілях, і за документально не оформленими операціями. Засвоїти порядок виправлення неправильно зроблених облікових записів по вказаним операціям.

1. Підприємство-платник податків придбало у звітному податковому періоді матеріали для виробничої діяльності на загальну суму 4800 грн (у т.ч. ПДВ – 800 грн), які у подальшому були викрадені зі складу підприємства, а винуватець крадіжки не був виявлений. У цьому ж звітному податковому періоді підприємство-платник податків згідно з раніше укладеним договором включило до витрат діяльності вартість послуг

сторожової охорони, наданих малим підприємством "Ноланд" на суму 2400 грн (у т.ч. ПДВ – 400 грн), пізніше не підтверджених відповідними документами. Вказані господарські операції були відображені платником податків наступними обліковими записами (див. табл.21).

Таблиця 21

№ з/п	Господарські операції	Сума, грн	Кореспондуючі рахунки	
			Дебет	Кредит
1	Оприбутковані на склад матеріали, які надійшли. Загальна сума 4800 грн, у т.ч. ПДВ – 800 грн	4000 800	201 ВВ 641–1	ВВ 631 631
2	Списані викрадені зі складу матеріали на витрати діяльності	4000	947	201
3	Недостача матеріалів віднесена на невідшкодовані недостачі і втрати від псування цінностей	4000	072	-
4	Включена у витрати діяльності вартість послуг сторожової охорони МП "Ноланд". Загальна вартість 2400 грн, у т.ч. ПДВ – 400 грн	2000	92 ВВ	ВВ 631
5	Нараховано податковий кредит у зменшення податкового зобов'язання по сплаті ПДВ від вартості послуг МП "Ноланд"	400	641–1	631

Крім цього, платник податків зменшив суму у графі "Залишок на початок періоду" по рядках 010 і 011 "Відомості про балансову вартість матеріальних ресурсів і малоцінних предметів" за звітний податковий період і таким чином не включив до складу валових витрат вартість викрадених матеріалів на суму 4000 грн.

2. Установити законодавчо-нормативні документи, вимоги яких були порушені платником податків при відображенні операцій списання викрадених зі складу матеріалів і отримання послуг сторожової охорони в бухгалтерському та податковому обліку.

3. Установити величину коригування (+, –) платником податків баз оподаткування доданої вартості і прибутку за наведеними операціями.

4. За формою табл.21 зробити записи по виправленню помилок платника податків, допущених у бухгалтерському та податковому обліку при відображенні списання викрадених зі складу матеріалів і отримання послуг сторожової охорони.

Питання

1. Згідно з вимогами яких законодавчо-нормативних документів платник податків зробив коригування залишку матеріалів на початок звітного періоду у "Відомості про балансову вартість матеріальних ресурсів і малоцінних предметів"?

2. Які штрафні санкції будуть застосовані в розглянутій ситуації до підприємства-платника податків, якщо допущені ним помилки будуть виявлені у результаті подальшої перевірки податковими органами і зафіксовані в акті перевірки?

3. Які бухгалтерські проводки повинні бути зроблені платником податків на основі акту перевірки податкових органів на донарахування недоїмки з податку на прибуток, нарахування штрафу та пені?

Тема 4. Способи записів і особливості реєстрації господарських операцій у податковому обліку

Завдання 4.18

Способи записів господарських операцій у податковому обліку доданої вартості та прибутку підприємства

Мета: засвоїти встановлені діючими законодавчо-нормативними актами способи записів господарських операцій у податковому обліку підприємств.

1. За даними табл.22 скласти бухгалтерські проводки. При цьому застосувати порядок відображення даних про валові доходи і валові витрати підприємства без застосування способу подвійного запису операцій на рахунках податкового обліку.

Таблиця 22

№ з/п	Господарські операції	Сума, грн	Кореспондуючі рахунки		Податковий облік	
			Дебет	Кредит	Валові доходи, грн	Валові витрати, грн
1	Бартерний контракт, здійснюваний в межах України, за умовами якого відвантаження матеріальних цінностей передуює їх зустрічному отриманню Згідно бартерного контракту покупцю відвантажена готова продукція на суму 19200 грн, у т.ч. ПДВ – 3200 грн	19200				

Продовж. табл.22

№ з/п	Господарські операції	Сума, грн	Кореспондуючі рахунки		Податковий облік	
			Дебет	Кредит	Валові доходи, грн	Валові витрати, грн
2	На суму ПДВ по відвантаженій покупцю готовій продукції нараховане податкове зобов'язання по сплаті податку	3200				
3	Виключається з валових доходів підприємства сума ПДВ по відвантаженій покупцю готової продукції	3200				
4	Списана собівартість відвантаженої покупцю готової продукції	12300				
5	Згідно бартерного контракту отримані і оприбутковані матеріали на суму 19200 грн, у т. ч. ПДВ – 3200 грн	16000				
6	Зменшується податкове зобов'язання підприємства по сплаті ПДВ на суму податкового кредиту по отриманих згідно бартерного контракту матеріалах	3200				
7	Проведено залік взаємної заборгованості учасників бартерного контракту	19200				

2. Відкрити рахунок 641-1 "Розрахунки за ПДВ", зробити в ньому записи операцій із табл.22, підрахувати обороти і сальдо. За даними табл.22 підрахувати підсумкові значення валових доходів і валових витрат підприємства.

Питання

1. Який спосіб запису господарських операцій застосовується в обліку оподаткування доданої вартості?
2. Які нормативні документи дозволяють підприємству-платнику податків здійснювати накопичення даних про валові доходи і валові витрати без відображення в системі реєстрів і рахунків бухгалтерського обліку, і який спосіб запису господарських операцій застосовується в цьому випадку?

Завдання 4.19

Первинний і накопичувальний облік податку на додану вартість по операціях придбання товарів (робіт, послуг)

Мета: засвоїти техніку записів податку на додану вартість у первинній податковій документації та накопичувальних реєстрах податкового обліку за операціями придбання товарів (робіт, послуг), засвоїти характер взаємозв'язків показників реєстрів податкового обліку і податкової звітності.

1. Вивчити "Порядок заповнення податкової накладної" і на підставі нижче наведеної інформації заповнити податкову накладну:

ВАТ "Маштехносервіс", яке має індивідуальний податковий номер 246859211012 і номер свідоцтва про реєстрацію як платника податку на додану вартість 19044332, за місцем знаходження с. Весняне Миколаїв. обл., Миколаїв. р-ну і номером телефону 369207, у ПП "Нібулон", яке має індивідуальний податковий номер 224265514067 і номер свідоцтва про реєстрацію як платника податку на додану вартість 19906917, за місцем знаходження м.Миколаїв, пр.Миру, б.63 і номером телефону 220086, 18 травня 2000 р. по рахунку 141 при проведенні розрахунків оплатою з розрахункового рахунку придбав: бензин А–92 1000 літрів за ціною 2,45 грн за літр на суму 2450,00 грн; дизпаливо – 3000 літрів за ціною 1,40 грн за літр на суму 4200,00 грн.

Обсяг продажу підлягає оподаткуванню за ставкою 20 %.

За операцією продажу бухгалтер ПП "Нібулон" Решетняк В.А. склала 2 екземпляри податкової накладної № 115 від 18 травня 2000 р., яку підписали керівники ПП "Нібулон" – директор Голубченко І.Ф. і головний бухгалтер Серова Н.Г.

Оригінал вказаної податкової накладної 18 травня 2000 р. був отриманий представником ВАТ "Маштехносервіс" Величко С.М.

2. За даними витягу з вантажної митної декларації (уніфікований адміністративний документ, форма МД-2) від 19 травня 2000 р. № 3 перевірити правильність обчислення при митному оформленні імпортованого товару суми сплаченого податку на додану вартість:

Тип декларації – ІМ.

Відправник/експортер – ТОВ "ГЕРОС", Росія, м. Белгород, вул.Б.Хмельницького, 135.

Одержувач/імпортер – ВАТ "Маштехносервіс", Україна, 327061, Миколаїв. обл., Миколаїв. р-н, с. Весняне.

Опис товару – двигун 40620 FW 3241568, об'єм 2300 см³; шасі 0767081; кузов 0188746.

Митна вартість товару – 24455,25 грн.

Митний догляд – 108,69 грн.

Митне оформлення – 51, 63 грн.

Мито – 1126,40 грн.

Акциз – 3379,21 грн.

Податок на додану вартість – 5792,17 грн.

3. На основі нижче наведеної інформації заповнити простий вексель (див. рисунок).

ВАТ "Маштехносервіс", адреса: 327061, Миколаїв. обл., Миколаїв. р-н, с. Весняне, отримало по імпорту від фірми "EL" (Бельгія) 20 травня 2000 р. вантаж "Латекс" згідно контракту від 15.06.99 р. № 17-98/5-02-99 з вказаною фірмою на суму 29000,30 доларів США.

При оформленні вантажної митної декларації на отриманий вантаж одержувач вантажу подав органам митного контролю вексель на сплату податку на додану вартість за ставкою 20 % від вартості імпортованого товару. У векселі вказані: валюта платежу – 840; сума платежу – 5800,06 доларів США; місце складання векселя – м. Миколаїв; дата складання векселя – 20 травня 2000 р.; термін платежу за векселем – 20 червня 2000 р.; кому повинен бути виконаний платіж – Держказначейству у м. Миколаєві; сума платежу прописом, у т.ч. з указанням виду платежу; місце платежу і найменування банку – м. Миколаїв, МФ КБ Агробанку, розрахунковий рахунок 26006117485001, МФО 326610, ВАТ "Маштехносервіс".

Вексель, підписаний керівниками ВАТ "Маштехносервіс" – директором Г.Є.Івановим, головним бухгалтером Ф.І.Скрипником.

ПРОСТІЙ ВЕКСЕЛЬ № 743266101967	
валюта платежу	сума цифрами
місце складання	
"	" 200 р. ми заплатимо проти цього векселя
найменування того, чи його наказу	
кому або за наказом кого платіж повинен бути здійснений	
валюта	сума прописом
Підлягає сплаті в місце платежу найменування банківської установи Назва, підпис і точна адреса векселедавця	
Простий вексель	

Вартість поставки 29000,30 доларів США завірена гарантійним підписом аваліста – першого заступника голови Державної податкової інспекції у м. Миколаєві Семенченко Л.С.

Довідка: курс долара США на дату оформлення векселя – 5,58.

4. Вивчити "Порядок ведення книги обліку придбання товарів (робіт, послуг)" і за результатами виконання пп.1, 2 та 3 даного завдання зробити записи у "Книзі обліку придбання товарів (робіт, послуг)".

Питання

1. Вимоги яких законодавчо-нормативних документів визначають порядок ведення "Книги обліку придбання товарів (робіт, послуг)"?

2. Який економічний зміст з точки зору оподаткування доданої вартості мають записи за колонками 8 і 17 "Книги обліку придбання товарів (робіт, послуг)"?

3. Які реєстри журнальної форми бухгалтерського обліку і додані до них виправдувальні документи є основою для записів у колонках 26 і 27 "Книги обліку придбання товарів (робіт, послуг)"?

4. Які показники "Податкової декларації по податку на додану вартість" можуть бути отримані із "Книги обліку придбання товарів (робіт, послуг)"?

Завдання 4.20

Первинний і накопичувальний облік податку на додану вартість за операціями продажу товарів (робіт, послуг)

Мета: засвоїти техніку записів податку на додану вартість у первинній податковій документації та накопичувальних реєстрах податкового обліку за операціями продажу товарів (робіт, послуг), засвоїти характер взаємозв'язків показників реєстрів податкового обліку і податкової звітності.

1. На основі нижче наведеної інформації заповнити податкову накладну: ВАТ "Маштехносервіс", яке має індивідуальний податковий номер 246859211012 і номер свідоцтва про реєстрацію як платника податку на додану вартість 19044332, за місцем знаходження: с. Весняне, Миколаїв. р-ну Миколаїв. обл. і номером телефону 369207, приватному підприємству "Рієнт", яке має індивідуальний податковий номер 218384742026 і номер свідоцтва про реєстрацію як платника податку на додану вартість 19037229, за місцем знаходження: м.Южноукраїнськ, Миколаїв. обл. і номером

телефону 240016, за договором від 28.12.1999 р. № 87 – Р/98 при проведенні розрахунків оплатою готівкою 25 травня 2000 р. продав: запчастини – 100 шт. за ціною 12,0 грн за 1 шт. на суму 1200,00 грн; розчинювач – 60 л за ціною 10,00 грн за 1 л на суму 600,00 грн.

Обсяг продажів підлягає оподаткуванню за ставкою 20 %.

За операцією продажу бухгалтер ВАТ "Маштехносервіс" Усенко П.І. склала 2 екземпляри податкової накладної № 594 від 25 травня 2000 р., яку підписали керівники ВАТ "Маштехносервіс" – директор Іванов Г.Є. і головний бухгалтер Скрипник Ф.І.

Оригінал вказаної податкової накладної 25 травня 2000 р. був отриманий представником ПП "Рієнт" експедитором Половко П.С.

2. Вивчити "Порядок ведення книги обліку продажу товарів (робіт, послуг)" і за результатами виконання п.1 даного завдання зробити записи в "Книзі обліку продажу товарів (робіт, послуг)".

Питання

1. Вимоги яких законодавчо-нормативних документів визначають порядок ведення "Книги обліку продажу товарів (робіт, послуг)"?

2. Який регістр журнальної форми бухгалтерського обліку і які додані до нього виправдувальні документи є основою для записів у колонках 24 і 25 "Книги обліку продажу товарів (робіт, послуг)"?

3. Яке податкове зобов'язання відображене записом у колонці 17 "Книги обліку продажу товарів (робіт, послуг)"?

4. Які показники "Податкової декларації по податку на додану вартість" можуть бути отримані з "Книги обліку продажу товарів (робіт, послуг)"?

Завдання 4.21

Накопичувальний облік валового доходу підприємства

Мета: засвоїти техніку запису в накопичувальних регістрах податкового обліку операцій з формування валового доходу підприємства і характер взаємозв'язків показників регістрів бухгалтерського обліку та податкової звітності.

1. Згідно "Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських опе-

рацій підприємств і організацій" та "Методичних рекомендацій про застосування реєстрів бухгалтерського обліку" (п.16) зазначити кореспонденцію рахунків і належність до конкретних реєстрів бухгалтерського обліку з наступних господарських операцій за червень місяць звітного року:

1.1. Відвантажена покупцю готова продукція згідно договору за продажною вартістю, сума 117000,0 грн (без ПДВ).

1.2. Надійшов на розрахунковий рахунок підприємства аванс від покупця під майбутнє відвантаження продукції, сума 22000,0 грн (без ПДВ).

1.3. Отримані від постачальника і оприбутковані матеріали згідно бартерного контракту (отримання матеріальних цінностей передусе їх зустрічному відвантаженню), сума 12800,0 грн (без ПДВ).

1.4. Надійшла на розрахунковий рахунок підприємства виручка від реалізації іноземної валюти, сума 21400,0 грн.

1.5. Отриманий дохід від реалізації нематеріальних активів, що підлягають амортизації, сума 200,0 грн (без ПДВ).

1.6. Підприємству надійшла на розрахунковий рахунок безповоротна фінансова допомога, сума 25000,0 грн.

1.7. На розрахунковий рахунок підприємства надійшла раніше списана дебіторська заборгованість фізичної особи, на яку слідчими органами був оголошений розшук, сума 300,0 грн.

1.8. Надійшла на розрахунковий рахунок підприємства від орендаря плата за орендовану ним площу будинку управління, сума 1500,0 грн.

1.9. Нарахована пеня, яка належить підприємству за умовами договору з постачальником, сума 240,0 грн.

1.10. Виключається зі складу валових доходів підприємства вартість готової продукції, відвантаженої покупцю і не оплаченої ним протягом 30 днів із дати, визначеної умовами договору (заява платника податків до суду про стягнення заборгованості з покупця є), сума 35000,0 грн (без ПДВ).

2. Вивчити склад валових доходів підприємства, відображуваний у "Декларації про прибуток підприємства", у додатках А–Є до "Декларації ...", і за результатами виконання п.1 даного завдання скласти "Групувальну відомість по рахунку "Валові доходи" за червень місяць звітного року" (див. табл.23).

3. За результатами виконання п.2 даного завдання скласти "Накопичувальну відомість по рахунку "Валові доходи" за податкові періоди звітного року" (див. табл.24), розрахувати при цьому показники за II квартал і наростаючим підсумком з початку звітного року.

Продовж. табл.23

Показники декларації про прибуток підприємства									
Доходи від здійснення операцій лізингу (оренди)		Доходи у вигляді пасивного прибутку тощо		Інші види доходів, що входять до складу об'єкта оподаткування		Сукупний валовий дохід		Доходи, які за своїм змістом підлягають виключенню зі складу валових доходів	
Код рядка 6		Код рядка 7		Код рядка 8		Код рядка 9		Код рядка 10	
Регістр бух. обліку	Сума, грн	Регістр бух. обліку	Сума, грн	Регістр бух. обліку	Код рядка дод. Е	Сума, грн	Регістр бух. обліку	Код рядка дод. Є	Сума, грн
Разом:		Разом:		Разом:		Разом:		Разом:	Разом:

Бухгалтер _____
підпис, дата

Накопичувальна відомість по рахунку "Валові доходи"
за податковій періоді звітнього _____ року

Показники декларації про прибуток підприємства		Сума, грн										
І частина		Код рядка	Січень	Лютий	Березень	Разом за I квартал	Квітень	Травень	Червень	Разом за II квартал	Наростаючим підсумком з початку звітнього року	То-що
Доходи від реалізації товарів (робіт, послуг)		1	602000	75700	90380	226280	100500	120070				
Доходи від операцій з цінними паперами, валютою тощо		2	–	10100	10200	20300	10800	11000				
Доходи від операцій з основними фондами, нематеріальними активами тощо		3	–	–	200	200	–	–				
Доходи у вигляді безповоротної фінансової допомоги тощо		4		35000	–	35000	–	–				

Продовж. табл. 24

Показники декларації про прибуток підприємства		Сума, грн									
Код рядка		Січень	Лютий	Березень	Разом за I квартал	Квітень	Травень	Червень	Разом за II квартал	Наростаючим підсумком з початку звітного року	Тотожність
I частина											
Доходи від врегулювання сумнівної заборгованості тощо		5	250	–	170	420	110	–			
Доходи від здійснення операцій (лізингу)		6	–	–	500	500	–	–			
Доходи у вигляді пасивного прибутку, тощо		7	–	–	–	–	–	–			
Інші види доходів, що входять до складу об'єкта оподаткування		8	90	140	80	310	160	130			
Сукупний валовий дохід		9	60540	120940	101530	283010	111570	131200			

Показники декларації про прибуток підприємства		Сума, грн									
І частина	Код рядка	Січень	Лютий	Березень	Разом за I квартал	Квітень	Травень	Червень	Разом за II квартал	Наростаючим підсумком з початку звітного року	Тотожність
Доходи, які за своїм змістом підлягають виключенню зі складу валових доходів	10	14200	–	–	14200	19500	–				
	11	46340	120940	101530	268810	92070	131200				
Скоригований валовий дохід											

Бухгалтер _____
підпис, дата

Гол. бухгалтер _____
підпис, дата

Питання

1. Які реєстри податкового обліку забезпечують взаємозв'язок інформації бухгалтерського обліку та податкової звітності в частині валового доходу підприємства?
2. Чи впливає спосіб записів (простий, подвійний) операцій по формуванню валового доходу підприємства на склад реєстрів податкового обліку?
3. У якому реєстрі податкового обліку формується інформація про величину валового доходу підприємства, яка використовується для розрахунку авансових платежів податку на прибуток?

Завдання 4.22

Накопичувальний облік валових витрат підприємства

Мета: засвоїти техніку запису в накопичувальних реєстрах податкового обліку операцій по формуванню валових витрат підприємства і характер взаємозв'язків показників реєстрів бухгалтерського обліку та податкової звітності.

1. Згідно з "Інструкцією про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій" та "Методичними рекомендаціями про застосування реєстрів бухгалтерського обліку" (п.16) зазначити кореспонденцію рахунків і належність їх до конкретних реєстрів бухгалтерського обліку за наступними господарськими операціями за червень місяць звітного року:

1.1. Отримані від постачальника й оприбутковані на склад підприємства матеріали, сума 42000,0 грн (без ПДВ).

1.2. Перераховано з розрахункового рахунку підприємства аванс постачальнику за придбані допоміжні матеріали, сума 30000,0 грн (без ПДВ).

1.3. Нарахована заробітна плата основним виробничим робітникам підприємства, сума 35600,0 грн.

1.4. Проведені відрахування на обов'язкове соціальне страхування від нарахованої заробітної плати основних виробничих робітників, сума 13350,0 грн.

1.5. Згідно із затвердженим авансовим звітом включені до адміністративних витрат витрати на відрядження головного інженера підприємства, сума 260,0 грн.

1.6. Згідно із чинним законодавством списана на інші витрати операційної діяльності підприємства дебіторська заборгованість із закінченим терміном позовної давності, сума 1370,0 грн.

1.7. Проведені відрахування до комунального податку, сума 1780,0 грн.

1.8. Нарахована орендна плата за підйомний автокран, що орендується у "Рембудуправлінні", сума 1500,0 грн.

1.9. Проведені відрахування до податку з власників транспортних засобів, сума 1560,0 грн.

1.10. Перерахована на продаж іноземна валюта за балансовою вартістю, сума 21400,0 грн.

2. Згідно з "Порядком ведення обліку приросту (убутку) балансової вартості покупних товарів (крім активів, що підлягають амортизації, цінних паперів та деривативів), матеріалів, сировини (палива), комплектуючих виробів та напівфабрикатів на складах, у незавершеному виробництві і залишках готової продукції (у тому числі малоцінних предметів на складах)" встановити приріст (убуток) балансової вартості матеріальних ресурсів і малоцінних предметів за звітний період (див. табл.25):

3. Вивчити склад валових витрат підприємства, відображуваний у "Декларації про прибуток підприємства", у додатках Ж–Л до "Декларації...", і за результатами виконання п.1 і п.2 даного завдання скласти "Групувальну відомість по рахунку "Валові витрати" за червень місяць звітного року" (див. табл.26).

4. За результатами виконання п.3 даного завдання скласти "Накопичувальну відомість по рахунку "Валові витрати" за податкові періоди звітного року" (див. табл.27), розрахувати при цьому показники за II квартал і наростаючим підсумком з початку звітного року.

Таблиця 25

Відомості
про балансову вартість матеріальних ресурсів
і малоцінних предметів

Матеріальні ресурси і малоцінні предмети	Код рядка	Залишок на початок періоду, грн	Залишок на кінець періоду, грн	Приріст (+) Убуток (-), грн
Матеріальні ресурси – всього	010	142000	148200	
у т.ч. на складах (місцях зберігання)	011	62000	63930	
у незавершеному вироб- ництві	012	45700	42020	
у готовій продукції	013	34300	42250	
Малоцінні предмети на складах	020	11000	9950	
Разом	030	153000	158150	

Довідка:

Вартість залишку матеріальних ресурсів і малоцінних предметів на початок звітного періоду зменшена на 1300 грн у зв'язку з використанням їх на цілі, не пов'язані з виробництвом продукції (робіт, послуг) облікованих відповідно до пункту 1.4 цього Порядку

Керівник підприємства _____
(підпис)

(прізвище)

Головний бухгалтер (бухгалтер) _____
(підпис)

(прізвище)

Групувальна відомість по рахунку "Валові витрати"
за _____ місяць _____ року

Показники декларації про прибуток підприємства															
Витрати, пов'язані з придбанням матеріальних активів тощо			Приріст (убуток) балансової вартості інвентарних запасів матеріальних активів у незавершеному виробництві тощо			Витрати на оплату праці, включаючи внески на соціальні заходи			Сума безнадійної заборгованості тощо		Сума внесених (нарахованих) податків тощо		Витрати за лізинговими (орендними) операціями		
Код рядка 12			Код рядка 13			Код рядка 14			Код рядка 17		Код рядка 19		Код рядка 25		
Ре-гістр бух. облі-ку	Код ряд-ка дод. Ж	Су-ма, грн	Ре-гістр бух. облі-ку	Код ряд-ків дод. Ж (+) дод. Л (-)	Су-ма, грн	Ре-гістр бух. облі-ку	Код рядка дод. Ж	Су-ма, грн	Ре-гістр бух. облі-ку	Су-ма, грн	Ре-гістр бух. облі-ку	Код рядка дод. Ж-1	Су-ма, грн	Регістр бух. обліку	Сума, грн
Разом:			Разом:			Разом:			Разом:		Разом:		Разом:		

Продовж. табл. 26

Інші витрати, пов'язані з підготовкою, організацією, веденням виробництва тощо				Витрати за операціями з борговими зобов'язаннями та валютними цінностями				Витрати за іншими операціями				Загальна сума валових витрат	Витрати, які за своїм змістом підлягають виключенню зі складу валових витрат		
Код рядка 28				Код рядка 29				Код рядка 31				Код рядка 32	Код рядка 33		
Регістр бух. обліку	Код рядка дод. Ж	Сума, грн		Регістр бух. обліку	Код рядка дод. З	Сума, грн		Регістр бух. обліку	Код рядка дод. К	Сума, грн		Сума, грн	Регістр бух. обліку	Код рядка дод. Л	Сума, грн
Разом:				Разом:				Разом:				Разом:	Разом:		

підпис, дата

Таблиця 27

Накопичувальна відомість по рахунку "Валові витрати"

		за податкові періоди звітнього року									
Показники декларації про прибуток підприємства		Сума, грн									
II частина	Код рядка	Січень	Лютий	Березень	Разом за I квартал	Квітень	Травень	Червень	Розом за II квартал	На-ростаючим підсумком з початку звітного року	То-що
Витрати, пов'язані з придбанням матеріальних активів тощо	12	25200	38620	27800	91620	28280	36770				
Приріст (убуток) балансової вартості інвентарних запасів матеріальних активів у незавершеному виробництві тощо	13	+4900	+10200	+4100	+19200	+1040	-2700				
Витрати на оплату праці, включаючи внески на соціальні заходи	14	33630	58340	38900	130870	40050	53450				
Сума безнадійної заборгованості тощо	17	-	-	460	460	-	-				

Продовж. табл. 27

Показники декларації про прибуток підприємства	Код рядка	Сума, грн									
		Січень	Лютий	Бере- зень	Разом за I квар- тал	Кві- тень	Тра- вень	Чер- вень	Разом за II квар- тал	На- ростаю- чим під- сумком з почат- ку звіт- ного року	То- що
II частина											
	Сума внесених (нарахованих) податків тощо	19	1020	1970	1700	4690	1760	2190			
	Витрати за лізинговими (орендними) операціями	25	500	500	500	1500	500	500			
	Інші витрати, пов'язані з підготовкою, організацією, веденням виробництва тощо	28	450	280	340	1070	210	290			
	Витрати по операціях з борговими зобов'язаннями та валютними цінностями	29	–	10100	10200	20300	10800	11000			
Витрати за іншими операціями	31	–	–	–	–	–	2560	–			

Показники декларації про прибуток підприємства		Код рядка	Сума, грн									
			Січень	Лютий	Бере- зень	Разом за І квар- тал	Кві- тень	Тра- вень	Чер- вень	Разом за II квар- тал	На- ростаю- чим під- сумком з почат- ку звіт- ного року	То- що
II частина												
Загальна сума валових витрат		32	65700	120010	84000	269710	85200	101500				
Витрати, які за своїм змістом підлягають виключенню зі складу валових витрат		33	—	—	—	—	—	—	—			

Бухгалтер _____
підпис, дата

Гол. бухгалтер _____
підпис, дата

Питання

1. Які реєстри податкового обліку забезпечують взаємозв'язок інформації бухгалтерського обліку та податкової звітності в частині валових витрат підприємства?
2. У яких додатках до "Декларації про прибуток підприємства" відображуються приріст (убуток) балансової вартості інвентарних запасів матеріальних активів у звітному періоді?
3. У якому реєстрі податкового обліку формується інформація про величину валових витрат підприємства, що використовується для розрахунку суми податку на прибуток у звітному (податковому) періоді?

Завдання 4.23

Особливості запису і реєстрації господарських операцій в умовах спрощеної системи оподаткування

Мета: засвоїти особливості реєстрації господарських операцій і формування бази оподаткування в умовах роботи суб'єкта малого підприємництва за спрощеною системою оподаткування, обліку і звітності. З'ясувати взаємозв'язок облікових записів у бухгалтерському та податковому обліку в умовах спрощеної системи оподаткування.

1. Вивчити "Порядок ведення книги обліку доходів і витрат суб'єкта малого підприємництва – юридичної особи, яка застосовує спрощену систему оподаткування, обліку та звітності", затверджений наказом Державної податкової адміністрації України від 13.10.98 р. № 477 (в редакції наказу Державної податкової адміністрації України від 12 жовтня 1999 р. № 554).
2. За інформацією табл.28 скласти бухгалтерські проводки, вказати реєстри бухгалтерського обліку і номери граф "Книги обліку доходів і витрат суб'єкта малого підприємництва – юридичної особи, яка застосовує спрощену систему оподаткування, обліку та звітності" (див. табл.29) по кожній господарській операції.

Таблиця 28

№ з/п	Зміст господарських операцій	Сума, грн	Кореспон- дуючі рахунки		Регістр бухгалтерського об- ліку, в якому відображена господарська операція	№№ граф "Книги обліку доходів і витрат"
			Де- бет	Кре- дит		
1	Відвантажена покупцю готова продукція	12000				
2	Нараховано податкове зо- бов'язання по сплаті ПДВ по відвантаженій продукції	2000				
3	Надійшли на розрахун- ковий рахунок кошти за виконані роботи для ВАТ "Персей"	21600				
4	Нараховано податкове зо- бов'язання по сплаті ПДВ по виконаних для ВАТ "Персей" роботах	3600				
5	Нараховано відсотки банку	400				
6	Отримана на розрахун- ковий рахунок безпово- ротна фінансова допомога	5000				
7	Надійшли матеріали від по- стачальників	2500				
8	Зменшено податкове зобо- в'язання по сплаті ПДВ на суму податкового кредиту по матеріалах, які надійшли	500				
9	Списана собівартість: відвантаженої готової продукції	7200				
	виконаних на сторону робіт	12000				

Продовж. табл.28

№ з/п	Господарські операції	Сума, грн	Кореспондуючі рахунки		Регістр бухгалтерського обліку, в якому відображена господарська операція	№№ граф "Книги обліку доходів і витрат"
			Дебет	Кредит		
10	Нарахована заробітна плата персоналу МП за звітний період	950				
11	Нарахована амортизація по основних фондах МП за звітний період	870				
12	Нараховано єдиний податок за звітний період (суму визначити)					

3. За даними табл.28 виконувати записи підсумкових значень господарських операцій в "Книзі обліку доходів і витрат суб'єкта малого підприємства" за звітний період (див. табл.29).

Таблиця 29

№ з/п	Дата та номер банківського або касового документа	Сума виручки від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), грн	Сума виручки від реалізації основних фондів, грн	Позареалізаційні доходи та виручка від іншої реалізації, грн	Загальна сума виручки та позареалізаційних доходів, грн (гр.3+4+5)	Загальна сума витрат, здійснених у зв'язку з веденням господарської діяльності, грн
1	2	3	4	5	6	7

Питання

1. Вказати №№ господарських операцій, які не знайшли відображення у податковому обліку суб'єкта малого підприємництва?

2. Вказати №№ господарських операцій, які формують (зі знаками +, –) базу оподаткування, і охарактеризувати структурні складові бази оподаткування господарського суб'єкта в умовах спрощеної системи оподаткування?

3. Які господарські операції в умовах спрощеної системи оподаткування можна групувати і відображати у податковому обліку:

а) раз у місяць?

б) раз у квартал?

Навчально-методичні матеріали

Законодавчо-нормативні документи

1. Закон України "Про податок на додану вартість" від 13.04.97 р. № 168/97-ВР (зі змінами і доповненнями).
2. Порядок заповнення податкової накладної. Затверджений наказом Державної податкової адміністрації України від 30.05.97 р. № 165 (зі змінами і доповненнями).
3. Порядок ведення книги обліку придбання товарів (робіт, послуг). Затверджений наказом Державної податкової адміністрації України від 30.05.97 р. № 165.
4. Порядок ведення книги обліку продажу товарів (робіт, послуг). Затверджений наказом Державної податкової адміністрації України від 30.05.97 р. № 165.
5. Порядок заповнення і подання податкової Декларації з податку на додану вартість. Затверджений наказом Державної податкової адміністрації України від 30.05.97 р. № 166 (зі змінами і доповненнями).
6. Інструкція по бухгалтерському обліку податку на додану вартість. Затверджена наказом Міністерства фінансів України від 01.07.97 р. № 141. Зареєстрована в Міністерстві юстиції України 04.08.97 р. під № 284/2088 (зі змінами і доповненнями).
7. Порядок випуску, обігу та погашення векселів, які видаються на суму податку на додану вартість при ввезенні (пересиланні) товарів на митну територію України. Затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 01.10.97 р. № 1104 (зі змінами і доповненнями).
8. Закон України "Про внесення змін до Закону України" Про оподаткування прибутку підприємств" від 22.05.97 р. № 283/97 – ВР (зі змінами і доповненнями).
9. Порядок складання декларації про прибуток підприємства. Затверджений наказом Державної податкової адміністрації України від 12.06.2000 р. № 306.
10. Рекомендації по бухгалтерському обліку валових витрат і валових доходів. Затверджені наказом Міністерства фінансів України від 04.08.97 р. № 168.
11. Порядок ведення обліку приросту (зменшення) балансової вартості покупних товарів (крім активів, що підлягають амортизації, цінних паперів та деривативів), матеріалів, сировини (палива), комплектуючих виробів та

напівфабрикатів на складах у незавершеному виробництві і залишках готової продукції (у тому числі малоцінних предметів на складах). Затверджений наказом Міністерства фінансів України від 11 червня 1998 р. № 124. Зареєстрований в Міністерстві юстиції України 3 липня 1998 р. під № 417/2857.

12. Закон України "Про регулювання товарообмінних (бартерних) операцій у галузі зовнішньоекономічної діяльності" від 23.12.98 р. № 351 – ХІУ (зі змінами і доповненнями).

13. Указ Президента України "Про спрощену систему оподаткування, обліку і звітності суб'єктів малого підприємництва" від 03.07.98 р. № 727/98.

14. Розрахунок сплати єдиного податку суб'єктом малого підприємництва – юридичною особою. Затверджений наказом Державної податкової адміністрації України від 13.10.98 р. № 475.

15. Порядок ведення "Книги обліку доходів і витрат суб'єктами малого підприємництва – юридичними особами, які застосовують спрощену систему оподаткування, обліку і звітності". Затверджений наказом Державної податкової адміністрації України від 13.10.98 р. № 477 (в редакції наказу Державної податкової адміністрації України від 12.10.99 р. № 554).

16. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. Затверджена наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. № 291.

17. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 "Податок на прибуток". Затверджено наказом Міністерства фінансів України від 28.12.2000 р. № 353.

18. Методичні рекомендації про застосування регістрів бухгалтерського обліку. Затверджені наказом Міністерства фінансів України від 29.12.2000 р. № 356.

Література

1. Бухгалтерський облік і фінансова звітність в Україні / За редакцією канд. екон. наук *С.Ф.Голова*. – Д.: ТОВ "Баланс - Клуб", 2000.

2. *Мальшкін А.И.* Налоговый учет: ситуации и решения: Пособие. – К.: Либра, 1999.

3. Оподаткування зовнішньоекономічної діяльності в Україні / За загальною редакцією *М.Я.Азарова*. – К.: "ДІЯ", 2000.

ЗМІСТ

Загальні положення	3
Тема 1. Облік оподаткування доданої вартості	5
Завдання 1.1. Визначення результатів розрахунків підприємства з бюджетом з податку на додану вартість	5
Завдання 1.2. Облік податку на додану вартість в операціях продажу товарів (робіт, послуг)	7
Завдання 1.3. Облік податку на додану вартість в операціях придбання товарів (робіт, послуг)	9
Завдання 1.4. Облік податку на додану вартість у зовнішньоекономічних і товарообмінних (бартерних) операціях	10
 Тема 2. Облік оподаткування прибутку підприємств	 13
Завдання 2.5. Визначення оподатковуваного прибутку та зобов'язань підприємства з податку на прибуток	13
Завдання 2.6. Облік валового доходу підприємства	15
Завдання 2.7. Облік валових витрат підприємства	18
Завдання 2.8. Облік валового доходу та валових витрат підприємства у товарообмінних (бартерних) операціях	21
Завдання 2.9. Облік амортизаційних відрахувань в оподаткуванні прибутку	23
 Тема 3. Облік оподаткування доданої вартості і прибутку підприємств у різних господарських ситуаціях	 25
Завдання 3.10. Облік оподаткування доданої вартості і прибутку підприємств у взаємозв'язаних операціях придбання-продажу	25
Завдання 3.11. Облік оподаткування доданої вартості і прибутку підприємств по операціях, пов'язаних з витратами подвійного призначення і з відстрочкою податкових платежів	27
Завдання 3.12. Облік оподаткування прибутку підприємств по операціях вилучення у підприємства необгрунтовано отриманої виручки і збільшення обсягу продажів	28
Завдання 3.13. Облік оподаткування доданої вартості і прибутку підприємств у товарообмінних (бартерних) операціях	30

Завдання 3.14. Облік оподаткування доданої вартості і прибутку підприємств в операціях із зв'язаними особами	34
Завдання 3.15. Облік відстрочених податкових активів і пасивів в оподаткуванні прибутку підприємства	37
Завдання 3.16. Виявлення і виправлення помилок в обліку оподаткування доданої вартості та прибутку підприємств по операціях капітальних вкладень в основні засоби	40
Завдання 3.17. Виявлення і виправлення помилок в обліку оподаткування доданої вартості та прибутку підприємств за операціями придбання матеріалів, невикористаних у виробничих цілях, і за документально неоформленими операціями	41
 Тема 4. Способи записів і особливості реєстрації господарських операцій у податковому обліку	44
Завдання 4.18. Способи записів господарських операцій у податковому обліку доданої вартості і прибутку підприємства	44
Завдання 4.19. Первинний і накопичувальний облік податку на додану вартість по операціях придбання товарів (робіт, послуг)	46
Завдання 4.20. Первинний і накопичувальний облік податку на додану вартість за операціями продажу товарів (товарів, послуг)	49
Завдання 4.21. Накопичувальний облік валового доходу підприємства	50
Завдання 4.22. Накопичувальний облік валових витрат підприємства	57
Завдання 4.23. Особливості записів і реєстрації господарських операцій в умовах спрощеної системи оподаткування	65
Навчально-методичні матеріали	69
Література	70

Пантелєєв В.Д.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

**для практичних занять з дисципліни
"Податковий облік"**

Редактор Т.В.Коробанова

Комп'ютерна правка та верстка О.С.Нойнець

Коректор Н.О.Шайкіна

Підписано до друку 11.02.2002. Формат 60х84/16. Папір офсетний.

Ум. друк. арк. 4,19. Обл.-вид. арк. 4,50. Тираж 150 прим.

Вид № 22. Зам. № 330. Ціна договірна.

Видавництво УДМТУ, 54002, м.Миколаїв, вул. Скороходова, 5